

Tafsiira Suuratu Al-Ankabuut-Kutaa 2.2

Description

Haadhaa Abbaatti Tola Oolu–Lakk.2

Kutaa darbe keessatti akkaataa haadha abbaatti tola oolan ilaalle jirra. Har'as itti fufuun "Faayda Aayah tanaa keessaa" jedhu jalatti ni ilaalla.

Rabbiin subhaanahu wa ta'aalaa akkana jedha:

 وَوَصَّيْنَا إِلِّا إِنْسَنَ بِوَلْدَيْهِ حُسْنًا وَإِنْ جَاهَدَاكَ لِتُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ
 بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطْعِهُمَا إِلَى مَرْجِعِكُمْ فَإِنِّي أَعْلَمُ بِمَا كُنْتُ تَعْمَلُونَ

"Haadha abbaa isaatti tola oolu namaaf dhaamne jirra. Wanta beekumsa itti hin qabne akka Natti qindeessituuf yoo sitti qabsaa'an, isaaniif tole hin jedhin. Deebiin keessan garuma Kiyya, wanta hojjataa turtanis isinitti hima." Suuratu Al-Ankabuut 29:8

Faaydalee Aayah tanaa keessaa:

Faaydan 1ffaan-dubbiin, hojii fi qabeenyaan haadha abbaatti tola oolun dirqama ta'uu.

Faaydan 2ffaan-haadha abbaan osoo kaafirota ta'anillee haqa qabu. Aayah keessatti Rabbiin olta'aan, "Wanta beekumsa itti hin qabne akka Natti qindeessituuf yoo sitti qabsaa'an, isaaniif tole hin jedhin." Waan jedheef. Isaan lamaan mushrikoota ykn kaafirota. Ilmas akka shirkii hojjatu itti qabsaa'u. Kana waliinu Rabbiin isaanitti tola oolu dirqama godhe.

Faaydaa 3ffaa-Laa xaa'ata li makhluuqi fii ma'asiyatil Khaaliqi (Khaaliqa faallessuun uumamaaf (makhluuqaaf) ajajamuun hin jiru.) "**isaaniif tole hin jedhin**" waan jedheef. Badii keessatti makhluuqaaf ajajamuun hin jiru.

Faaydan 4ffaan- Yoo isaanitti tola ooluun wanta ma'asiyaa (badii) hin taane keessatti ta'e, isaaniif ajajamuun dirqama ta'uu. Sababni isaas, ma'asiyaa keessatti isaaniif ajajamu qofarraa dhoowwame. Asittiakkana jedhamu danda'a: shirkii keessatti namni haadha abbaaf ajajamu irraa ni dhoowwame, shirkii ala wanta jiru keessatti isaaniif ajajamu irraa ni cal'ise. Kana jechuun ma'asiyaa keessatti isaaniif ajajamu irraa ni dhoowwe, ma'asiyaa wanta hin taane keessatti isaaniif ajajamu irraa ni cal'ise.

Wanta dirqamaa (waajibaa) keessatti isaaniif ajajamuun dirqama. Sababni isaas, waajiba kana Rabbiin dirqama godhee jira. Fakkeenyaaaf: abbaan kee, ka'ii jama'adhaan salaati yoo siin jedhe, salaatun srratti dirqama.

Wanta gaarii ykn badii hin taane keessatti isaaniif ajajamu ilaachise immooakkana jenna: isaaniif ajajamuun isaanitti tola oolu yoo ta'e, aayan kuni dirqama ta'uu agarsiisti. Rabbiin olta'aan, "**Haadha abbaatti tola ooluu**"^[1] waan jedheef.

Isaaniif ajajamuun isaanitti tola oolu yoo hin ta'in, aayanni dirqama ta'uu hin agarsiistu. Kanaafi, sheykhul Islaamaakkana jedha: "**haadha abbaaf ajajamuun wanta isaaniif faayda qabuu fi isa hin miine keessatti qofa dirqama.**"

Aayanni wanta shekhni jedhe agarsiisti. Sababni isaas, Rabbiin ma'asiyaa keessatti isaaniif ajajamu irraa ni dhoowwe. Ma'asiyaanala wantajiru irraa ni cal'ise. Amma haa ilaallu: Isaaniif ajajamuun wanta ma'asiyaa hin taane keessatti yoo ta'ee fi isaanitti tola oolu yoo of keessatti hammate, isaaniif ajajamuun dirqama. Jecha Rabbii olta'aaf, "**Haadha abbaatti tola oolu.**" (Suuratu Al-Baqarah 2:83)

Fakkeenyikanaa: yoo abbaankee suuqidhaa waan gaarii akka bittu si ajaje, kuni srratti dirqama. Sababniisaas, kuni isattitola oolu irraayyi. Kanaafu, hojjachuun srratti dirqama ta'a.

Gama biraatin ebalu nama qajeelaa waantaa'eeef akka isaan hin hiriyyoomne abbaankee yoo si ajaje, asittiisaaf ajajamuun srratti dirqamaa miti. Sababniisaas, kana keessa miidhaatu jira. Yookiin xiqqaate xiqqaatu faaydan nama jala darbuudha. Abbaakeetifisfaaydankeessa hin jiru. (Nama qajeelaa fi gaarii ta'e waliinhiriyyoomu yoo dhiiste xiqqaate xiqqaatu faaydan isarraa argattu si jala darba.)

Garuu yoo abbaankee ebalu waliindiinummaa (gadoo) dhuunfaawaan waliinqabaniif "Nama kana waliinhiriyyoomin" yoo sin jedhee fi sirra miidhaan kan hin geenye, nama kana waliinhiriyyoomu irraasfaayda kan hin arganne yoo taate, abbaakeetifajajamundirqama. Sababniisaas, diinaabbaakeeti waliinhiriyyoomun abbaankee dallansisa.

Yoo abbaankee: niiti tee hiiki siin jedhe, fooyya'insi shari'aa kana keessa yoo jiraate maleeisaaf tole jechuun dirqamaa miti. Fakkeenyaf, abbaankee dhimma wayii arguu fi sababa kanaan niitin tee si waliinturu tan hin dandeenyeta'u. Garuu isaa fi ishijiidduu diinummaandhuunfaayooyojiraate, ilma irratti niiti isaa gadi dhiisundirqamaa miti. Haa ta'u malee, haalaakkanaakeessattiishii bakka biraattidabarsuundhoksuu dandeessa. Kanaafu, innis, ishiinisni boqatu.

Gochaibni Umar abbaaisaa waliin hojjateilaachise Imaamu Ahmad ni gaafatame. Namni tokko Imaamu Ahmaditti dhufee, "Abbaankiyyaniiti tiyya akka hiiku na ajaje" jechuun gaafate. Imaamu Ahmadis ni jedhe: Ishii hin hiikin. Namtichis ni jedhe: Umar ilmi isaa akka niiti isaa hiiku hin ajajnee? Kanaafu, Nabiyyin(Sallallahu alehy wassallam)akkaishiihiikuajaje. Imaamu Ahmadis ni jedhe, "Eeyyen. Kuni ta'ee jira. Garuu abbaankee Umari?"

Deebiin: Inni Umari miti.

(Umar Ibn Al-Khaxxaab nama gamnaawaan ta'eef ilmi isaa niiti akka hiiku kan ajajuut tarrii waan badaairrattiargetti. Tarii namni kuni immoo akka Umar waan hin taanef sababqa batamaahin taanef akka hiikuajuju danda'a.)

Kanaafu, aayan tuni ma'asiyaa keessattiisaaniifajajamundhoowwaa akka ta'e agarsiisti. Wanta

maa'asiyaa hin taane keessatti immoo ni cal'ise. Kanarratti hundaa'e, jalqaba aayah keessa kan seenu yoo ta'e malee isaaniif ajajamuun dirqamaa miti. Kana jechuun isaaniif ajajamun dirqamaa kan ta'uu yoo isaanitti tola oolu ta'eedha. Rabbiin olta'aan waanakkana jedheef "**Haadha abbaa isaatti tola oolu namaaf dhaamne jirra**"

Gabaabumatti, qajeelfamni bu'uura haadha abbaaf ajajamuu: Rabbiin faallessu (ma'asiyaa) keessatti ta'uu hin qabu, isaanitti tola oolu irraa ta'uu fi isa irra miidha kan geessu ta'uu dhiisu.

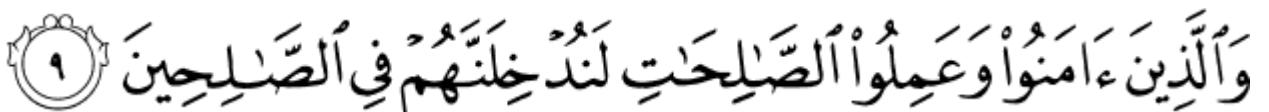
Faaydaa 5ffaa: Haqni Rabbii haqoota hunda caalaa guddaadha. Kana keessa haqni Nabiyyii (sallallahu aleih wasallam) ni seena. Haqni Nabiyyi aleih salaatu wassalaam haqa abbaa fi haadha keeti caala.

Faaydaa 6ffaa: Shirkiin (Rabbitiin waliin waan biraab gabbaruun) sirrii ta'uu ragaan agarsiisu tokkollee hin jiru. Ragaaleen hundi shirkiin soba akka ta'e agarsiisu.

Faaydaa 7ffaa: du'aan booda kaafamu fi gara Rabbii deebi'u mirkaneessu. "**Deebiin keessan garuma Kiyya.**" Waan jedheef.

Faaydaa 8ffaa: namni hojji Isaatiin kan mindeefamuudha (jazaa argatuudha). "**Wanta hojjataa turtanis isinitti hima**" waan jedheef.

Faayda 9ffaa: Beekumsa Rabbii mirkaneessu. Sababni Isaas, himuun beeksisuudha. Beeksisuun beekumsarrraa malee hin ta'u.[\[3\]](#)

"Warra amananii fi hojji gaggaarii hojjatan, dhugumatti saalihoota keessa Isaan seensifna."

Suuratu Al-Ankabuut 29:9

Kana jechuun namoonni iimaana Isaanii dhugaa fi sirrii ta'e irratti gadi dhaabbatan, fitnaan (qormaanni) iimaana Isaanii irraa Isaan hin sochoofne, dhugummaa iimaana (amanuu) Isaanii hojji gaggaarii hojjachuu dhugoomsan, Guyyaa Murtii garee warra saalihoota (warra gaggaarii) gara Jannataa garee gareen oofaman keessa Isaan seensifna.[\[4\]](#) Guyyaa Qiyaamaa namoonni hunduu hojji Isaanii irratti hundaa'e garee gareen walitti qabamu. Mu'minni garee mu'mintootaa waliin, kaafirri garee kaafirotaa waliin walitti qabama.

"Timaanaa fi hojjiwan gaggaariiin aasxaa milkaa'innati." Garuu hojjiwan gaggaariiin ulaagaalee lama kan guute ta'uu qaba: ikhlaasaa fi shari'aa hordofuudha.

Guduunfaa

Ma'asiyaa keessatti haadha abbaaf ajajamuun dhoowwadha. Ma'asiyaa jechuun Rabbitiin faallessuudha. Ma'asiyaan kuni wanta Rabbitiin dhoowwe hojjachuu fi wanta dirqamaa Rabbitiin itti ajaje hojjachuu dhiisu of keessatti hammata. Kanaafu haadha abbaan kee wanta Rabbitiin dhoowwe akka hojjattu ykn wanta dirqamaa Inni itti ajaje akka dhiistu yoo si ajajan, Isaaniif ajajamu hin qabdu. Fkn, shirkii akka hojjattu yoo si ajajan, Isaaniif hin ajajamin. Salaata fardii akka dhiistu yoo si ajajan, Isaaniif ajajamu hin qabdu.

Kitaabban wabii:

- [1] Suuratu Al-Baqarah 2:83
- [2] [Tafsiir Qur'aanil Kariim-Suuratu Al-Ankabuut-Ibn Useymiin](#), fuula 35-39
- [3] Ma'aariju Tafakkuri wa daqaa'iqu tadabburi- 15/227

Date Created

July 20, 2020

Author

admin